

Motion till riksdagen 2012/13:Sf360

av **Hillevi Larsson m.fl. (S)**

Den växande fattigdomen bland ensamstående föräldrar

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en utredning av lämpliga åtgärder för att inom ramen för den generella välfärdspolitiken bekämpa den växande fattigdomen bland ensamstående föräldrar med barn.

Motivering

Fattigdomen och ojämlikheten i Sverige växer. Enligt OECD är Sverige ett av de länder där den ekonomiska ojämlikheten under det senaste decenniet har ökat allra mest.

En grupp som har drabbats särskilt hårt av växande fattigdom är ensamstående föräldrar med barn, varav flertalet är kvinnor. En dryg fjärdedel av de ensamstående föräldrarna i Sverige lever idag i relativ fattigdom, enligt en analys av riksdagens utredningstjänst. Fattigdomen bland barnfamiljer har ökat trendmässigt sedan mitten av 1990-talet.

Den växande fattigdomen bland ensamstående föräldrar med barn har flera orsaker.

En viktig faktor är kvinnors försämrade ställning på arbetsmarknaden. Sedan 1980-talet har sysselsättningsgraden bland kvinnor sjunkit radikalt. För kvinnor med utomeuropeisk bakgrund är den idag så låg som 50 procent. Bland kvinnor i arbetaryrken har bara hälften en heltidsanställning i grunden innan de får barn, vilket betyder att det kan vara svårt att öka arbetstiden och inkomsten när barnen blir lite äldre.

Men den växande fattigdomen har också att göra med utvecklingen av såväl den generella välfärdspolitiken som de riktade välfärdsåtgärder som särskilt ska stötta ensamstående föräldrar. När det gäller generella åtgärder har ersättningarna i socialförsäkringarna sänkts och villkoren skärpts. Nivån på

Fel! Okänt namn på

barnbidragen har under långa perioder legat stilla. Besparingar i offentlig sektor har påverkat utbyggnaden av till exempel barnomsorg, som idag på många håll inte finns tillgänglig på de tider då föräldrar arbetar. Ifråga om riktade stöd har bostadsbidrag och underhållsstöd inte skrivits upp med inflationen.

Det har under senare tid förts en intensiv diskussion om barnfattigdomen och dess konsekvenser i Sverige. Det faktum att så många barn lever under fattigdomsgränsen och bor med ensamstående föräldrar gör det angeläget att särskilt utreda möjliga åtgärder för att stärka ensamstående föräldrars ekonomiska situation.

En stor del av stödet till barnfamiljer har i Sverige sedan decennier tillbaka skett inom ramen för den generella välfärdspolitiken. Ett centralt instrument i familjepolitiken är barnbidraget, som när det infördes ersatte de skatteavdrag för barn som tidigare hade funnits i svensk skattelagstiftning. Fördelen med barnbidraget var att det, till skillnad från skatteavdragen, kunde komma alla barn till del. Skatteavdragen gynnade främst de som hade höga inkomster och innebar att familjer utan inkomst inte fick del av stödet.

Än idag utgör de generella stöden den största delen av den ekonomiska familjepolitiken, men för barnhushåll med låg inkomst utgör de riktade bidragen en väsentlig del. I takt med att skillnaderna i inkomst ökar mellan barnfamiljer, ökar behovet av att rikta särskilda åtgärder mot de barnfamiljer som har lägst inkomst, till exempel i form av höjda bostadsbidrag och höjda underhållsstöd. Krav har också framförts på helt nya åtgärder för att säkerställa de ensamstående föräldrarnas standard, så som förvärvsavdrag.

Det är synnerligen angeläget att vända trenden mot växande relativ fattigdom bland ensamhushåll med barn. Samtidigt är det angeläget att de åtgärder som vidtas utformas på ett sätt som så långt möjligt stärker ensamstående föräldrars ställning inom ramen för den generella välfärdspolitiken. Särlösningar för ensamstående föräldrar riskerar att ytterligare förstärka skillnaderna mellan olika grupper av hushåll. Riktade åtgärder är också administrativt och ekonomiskt krävande att genomföra.

Mot bakgrund av detta bör regeringen överväga att utreda lämpliga åtgärder för att inom ramen för den generella välfärdspolitiken bekämpa den växande fattigdomen bland ensamstående föräldrar med barn.

Stockholm den 4 oktober 2012

Hillevi Larsson (S)

Carina Hägg (S)

Carina Adolfsson Elgestam (S)

Kerstin Engle (S)

Monica Green (S)

Carina Ohlsson (S)

Eva-Lena Jansson (S)

Lena Sommestad (S)

Åsa Lindestam (S)